

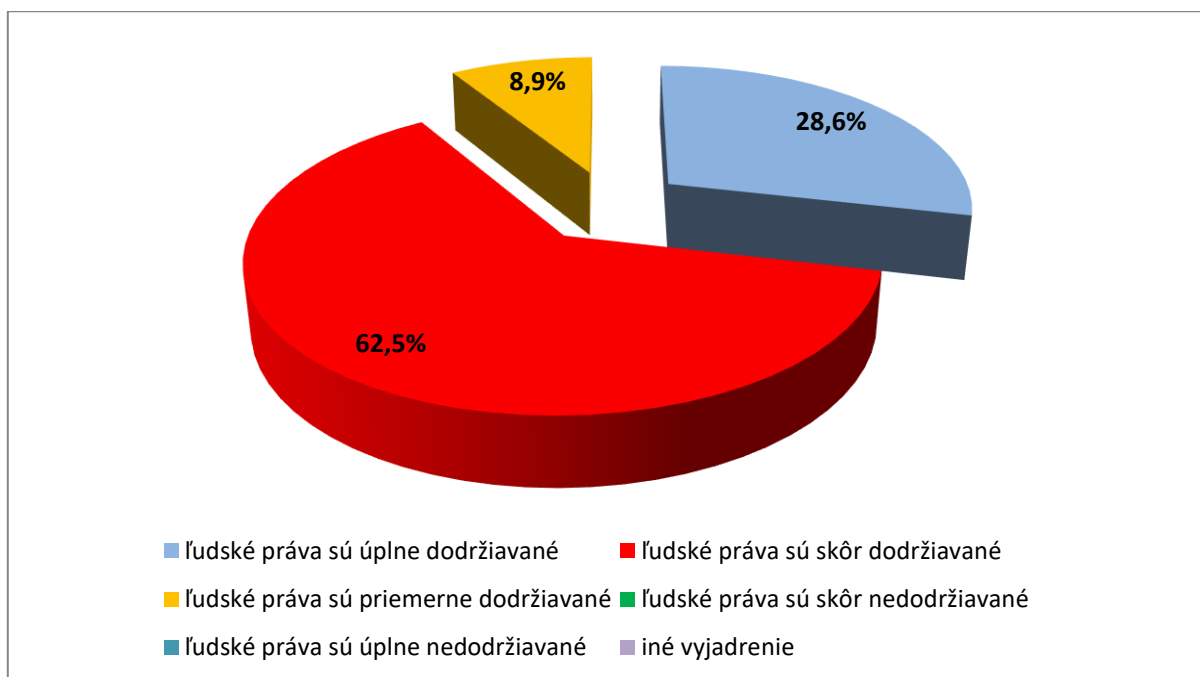
Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole v školskom roku 2020/2021

Ľudské práva definuje Všeobecná deklarácia ľudských práv ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. K ďalším dokumentom upravujúcim špecifické oblasti ľudských práv patrí Dohovor o právach dieťaťa, na ktorého dodržiavanie sa odvoláva aj Školský poriadok Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline.

Od 12. 11. 2020 do 17. 11. 2020 mali žiaci 2. a 3. ročníka možnosť vyjadriť svoj názor na dodržiavanie ľudských práv v strednej škole prostredníctvom anonymného online dotazníka. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 56 žiakov, t.j. 49,1 % (4 žiaci študijného odboru 8221 M 09 dizajn – fotografický dizajn, 21 žiakov študijného odboru 8221 M 11 dizajn – grafický a priestorový dizajn, 6 žiakov študijného odboru 8260 M propagačné výtvarníctvo, 19 žiakov študijného odboru 8261 M propagačná grafika a 6 žiakov študijného odboru 8299 M dizajn interiéru). Pedagogický prieskum bol realizovaný v podmienkach školy po piatykrát.

Žiaci hodnotia stav a úroveň dodržiavania ľudských práv v strednej škole pozitívne – 16 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú úplne dodržiavané (28,6 %), 35 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú skôr dodržiavané (62,5 %) a 5 žiakov prezentovalo, že ľudské práva sú priemerne dodržiavané (8,9 %), iné vyjadrenia neboli zaznamenané. Aktuálne výsledky hodnotenia stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole sú najlepšie od školského roku 2016/2017.

Dodržiavanie ľudských práv v triedach 2. a 3. ročníka v školskom roku 2020/2021

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole“, november 2020.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 60,7 % žiakov sa nestretlo s porušovaním ľudských práv v strednej škole, čo predstavuje nárast o 29,4 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2017/2018, nárast o 12,0 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2018/2019 a nárast o 3,3 % oproti vyjadreniam v minulom školskom roku, 7,1 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako svedkovia a 1,8 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako obeť, 30,4 % žiakov sa nevyjadrilo, či sa stretlo alebo nestrelo s porušovaním ľudských práv v strednej škole;

b) najčastejší typ porušovania ľudských práv v strednej škole predstavuje neobjektívne hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (42,9 %), šikanovanie (12,5 %), diskriminácia (8,9 %), popieranie práva na vlastný názor (7,1 %), ponuka a predaj nelegálnych látok (1,8 %), negatívne vyjadrenie k porušovaniu ľudských práv uviedlo 26,8 % žiakov;

c) v prípade porušenia ľudských práv v strednej škole by sa žiaci obrátili na triedneho učiteľa (51,8 %), čo predstavuje nárast o 14,8 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2019/2020, na rodičov (21,4 %), školskú psychologičku (8,9 %), spolužiakov (8,9 %), kamarátov z mimoškolského prostredia (5,4 %) a výchovného poradcu (3,6 %);

d) pri riešení nedodržovania ľudských práv v strednej škole uplatňujú učitelia najčastejšie riešenie problému diskusiou (92,8 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami za posledné dva školské roky, 5,4 % žiakov sa vyjadrilo, že vyučujúci ignorujú riešenie problémov žiakov a 1,8 % žiakov uviedlo iné vyjadrenie ku riešeniu problémov porušovania ľudských práv v školskom prostredí;

e) najrozšírenejší zdroj informácií o ľudských právach predstavuje školské prostredie (62,5 %), čo predstavuje nárast o 14,4 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2019/2020, rozhlas a televízia (12,5 %), noviny a časopisy (7,1 %), rodinné prostredie (7,1 %), internet (5,4 %), záujmové skupiny pre voľnočasové aktivity (3,6 %) a rovesníci (1,8 %);

f) 98,2 % žiakov vedelo vymenovať aspoň dve ľudské práva, vo výpovediach najčastejšie rezonovali právo na život, právo na vzdelanie, právo na vierovyznanie, právo na vlastný názor a právo na slobodu prejavu, 1 žiak nevedel uviesť dva príklady na ľudské práva (1,8 %);

g) žiakov 2. a 3. ročníka najčastejšie trápia uvedené problémy – učenie (55,4 %), zdravotný stav svojich blízkych a vlastné zdravie (32,1 %), sociálne vzťahy s rodičmi (3,6 %), sociálne vzťahy s učiteľmi (3,6 %), 5,3 % žiakov uviedlo iné problémy alebo sa nevyjadrilo;

h) 83,9 % žiakov pozná dokument Dohovor o právach dieťaťa, čo predstavuje nárast o 15,4 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2019/2020, 89,3 % žiakov pozná telefónnu linku - Linka detskej istoty (116 111);

i) 48,2 % žiakov vymenovalo príklady pozitívnej zmeny v uplatňovaní ľudských práv v strednej škole, ktoré evidujú za posledný rok, napr. vytvorenie pracovnej pozície školskej psychologičky, aktivita triednych učiteľov pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov žiakov v triednych kolektívoch, preventívne aktivity v oblasti diskriminácie a intolerancie, väčší priestor na vyjadrenie vlastného názoru, využívanie schránky dôvery, činnosť žiackej školskej rady a pod.

Vedenie školy prijme na základe uvedených zistení primerané opatrenia ku zlepšeniu stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole v nasledujúcom období.

PaedDr. Peter Majer